

Generalni direktorat za bilateralne poslove

Br: 5/4-900/24-323-

15. februar 2024.

IZVJEŠTAJ

o zvaničnoj posjeti predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića Kraljevini Belgiji i Velikom Vojvodstvu Luksemburg, i sjedištu NATO-a u Briselu, 25-30. januar 2024.

*Predsjednik Vlade Crne Gore **Milojko Spajić** boravio je u posjeti Kraljevini Belgiji i Velikom Vojvodstvu Luksemburg, i sjedištu NATO-a u Briselu, 25-30. januara 2024. U delegaciji premijera Spajića, tom prilikom, bili su: ambasador Crne Gore u Kraljevini Belgiji **dr Ivan Leković**, šef Kabineta predsjednika Vlade **Branko Krvavac**, savjetnica predsjednika Vlade za vanjsku politiku **Milica Perišić**, savjetnik predsjednika Vlade za odnose sa javnošću **Veliša Jovanović** i I savjetnik u Ambasadi Crne Gore u Kraljevini Belgiji **Suzana Bošković**.*

*Tokom boravka u Belgiji, 25-26. januara 2024, predsjednik Vlade Crne Gore **Milojko Spajić** imao je susrete sa premijerom **Aleksandrom de Kroom** i predsjednicom Predstavničkog doma Belgije **Elian Tiliju**. Kada je riječ o posjeti Luksemburgu, 28-29. januara 2024, i susretima sa luksemburškim zvaničnicima, premijer **Spajić** se susreo sa predsjednikom Predstavničkog doma Luksemburga **Klodom Vislerom** i članovima Sekretarijata i Odbora za vanjske poslove, kao i sa predsjednikom Vlade te zemlje **Lukom Fridenom**.*

*Tom prilikom, dvojica premijera su potpisala **Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja**.*

*Tokom boravka Briselu, 26. januara 2024, upriličen je susret **premijera Spajića** sa generalnim sekretarom NATO-a **Jensom Stoltenbergom**.*

Susret premijera Spajića sa predsjednicom Predstavničkog doma Belgije Elijan Tiliju

Premijerska posjeta Belgiji otpočela je susretom kod predsjednice Predstavničkog doma Elijan Tiliju. Tom prilikom, Tiliju je istakla da Belgija u potpunosti podržava Crnu Goru kao EU aspiranta, naročito imajući u vidu rezultate koje nova Vlada ostvaruje u saradnji sa Parlamentom. Izrazila je očekivanje da će Crna Gora što brže uspjeti da implementira reforme, kako bi što prije postala članica EU porodice. Predsjednica Predstavničkog doma je naglasila da su i samoj Uniji potrebne nove članice, te da Crnu Goru vidi kao predvodnika u procesu pristupanja. Ukazala je, takođe, da Belgija posebno cijeni stoprocentnu usaglašenost Crne Gore sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije.

Premijer Spajić je u razgovoru sa Tiliju ukazao da su tokom protekla tri mjeseca postignuti rezultati koji stvaraju drugačiju sliku o Crnoj Gori, te da država ima priliku da se izgradi kao pravo demokratsko i građansko društvo, u okviru kojeg multikulturalnost ima posebnu vrijednost. Ukazao je na značaj političke stabilnosti, koja je rezultirala

istorijski velikom podrškom za krucijalne odluke koje su nedavno izglasane u Parlamentu.

Premijer je ukazao na konstruktivnu regionalnu saradnju koju Crna Gora snažno zagovara i koja je jedan od prioriteta njene vanjske politike. Ukazao je na momentum koji Crna Gora želi da iskoristi i putem reformi što prije se pripremi za evropsko članstvo, fokusirajući se na ključne oblasti, poput vladavine prava i borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Na tom fonu, istakao da bi za Crnu Goru bilo dragocjeno partnerstvo sa Belgijom u domenu snaženja i izgradnje policijskih kapaciteta. Pohvalio je belgijsko predsjedavanje Savjetom EU, na čijem početku je organizovana Međuvladina konferencija Crne Gore i Evropske unije, što cijenimo važnom porukom i signalom za naš evropski put. Premijer je istakao da za Crnu Goru članstvo u EU, nije formalna kategorija, već potreba intenziviranja ekonomske integracije. Shodno navedenom, prezentovao je aktuelne ekonomske prilike i planirane aktivnosti, sa naglaskom na bogate resurse Crne Gore i njen potencijal, ali i nacionalnu potrebu ulaska na tržište EU.

Nakon razgovora, predsjednica Tiliju je dala izjavu u kojoj je pozdravila dosadašnje napore za pređeni put Crne Gore - budućeg člana velike evropske porodice, poručujući da ohrabruje premijera Spajića i 44. Valdu Crne Gore da nastavi da napreduje u tom pravcu.

Susret premijera Spajića sa predsjednikom Vlade Kraljevine Belgije Aleksandrom De Kroom

Sastanke sa belgijskim zvaničnicima, na najvišem nivou, **premijer Spajić** je nastavio susretom sa premijerom Belgije **Aleksandrom De Kroom**. Premijer De Kro je pohvalio rezultate ostvarene u samo nekoliko mjeseci funkcionisanja 44. Vlade Crne Gore, rekavši da je veoma zadovoljan njenim evropskim opredjeljenjem, uz konstataciju da je Crna Gora do sada ostvarila najveći napredak na evropskom putu.

Ukazao je na očekivanje da će tokom belgijskog predsjedavanja Savjetom EU Crna Gora učiniti dodatni napredak. Istakao je i da je zvanična Podgorica značajno podigla ljestvicu pregovora u odnosu na region a što je vrijedno čestitki. Zatim je konstatovao da između dvije zemlje postoji dinamičan politički dijalog, podsjetivši i da je ministarka vanjskih poslova Belgije H. Labib, krajem prethodne godine, posjetila Crnu Goru. Ukazao je da postoji prostor da međudržavne odnose osnažimo ekonomskom saradnjom, snažnijom robnom razmjenom i mogućim daljim investicijama, koje uspješno uspostavljene kroz poslovanje belgijske kompanije Besix na crnogorskom tržištu. **Premijer Spajić** je zahvalio na podršci Belgije u svojstvu predsjedavajuće Savjetom EU, kao i na organizaciji Međuvladine konferencije Crne Gore i Evropske unije, koju cijenimo pozitivnim signalom na našem evropskom putu. Upoznao je sagovornika sa rezultatima i dostignućima nove Vlade, imenovanjima u pravosuđu, što govori o namjeri i punoj posvećenosti da Crne Gore ubrza EU proces.

Premijer De Kro je istakao da sve države Zapadnog Balkana mogu imati velike benefite od belgijskog predsjedavanja Savjetom EU, imajući u vidu da država stavlja poseban fokus na politiku proširenje EU. U tim okvirima naglašen je značaj Plana rasta za Zapadni Balkan, shodno čemu je premijer Spajić ponovio da cijenimo belgijsku podršku kroz ovu inicijativu, uz uvjerenje da će ista podstaći dalje reforme koje su neophodne za nastavak puta evropskih integracija. U kontekstu regionalne saradnje koju Crna Gora zagovara, te značaja stabilnosti regiona, belgijski premijer De Kro je pohvalio veoma konstruktivnu ulogu Crne Gore.

Premijer De Kro se osvrnuo i na aktuelna dešavanja unutar Unije, u kontekstu EU samita posvećenog Ukrajini i važnosti dostizanja konsenzusa o daljoj podršci Ukrajini.

Ukazao je da Belgiju čeka dosta posla, te upoznao sa namjerom njegove zemlje da tokom predsjedavanja Savjetom EU uspješno zatvori što više tema.

Imajući u vidu potrebu traženja alternativnih izvora energije u aktelnim okolnostima nestabilne energetske bezbjednosti na regionalnom i globalnom planu, a na interesovanje druge strane, **premijer Spajić** je ukazao na mjere i projekte koji se sprovode u svrhu energetske održivosti, kao i na najvažnije infrastrukturne projekte, odnosno otpočete reforme poreske politike u odnosu na strane investicije, što bi trebalo da donese boljoj atmosferi za biznis.

Konferencija za štampu premijera Crne Gore i Belgije

Nakon zvaničnog razgovora, dva premijera su održala konferenciju za štampu. **Premijer De Kro** je naglasio da je Crna Gora otvorila sva poglavlja, te da evidentno da Vlada radi i kreće se u procesu koji je nepovratan. Istakao je da aktuelni momenat u globalnom smislu nije lak i dobro je imati prijatelje, te ukazao na partnerstvo i kredibilnost Crne Gore unutar NATO, kao i važnost usaglašenosti sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU.

Naglasio je da je belgijsko viđenje Crne Gore u kontekstu EU pozitivno, uz komentar da je u jednom trenutku bilo 28 članica, te da će u jednom momentu biti ponovo toliko. Prenio je očekivanja da će to biti već 2028, nakon čega je uslijedio komentar premijera **Spajića**, da su snažni naponi uloženi da se izglasaju krucijalne odluke neophodne za dalji evropski put naše države, čime je učinjen veliki iskorak ka naprijed. Kazao je da Crna Gora brzo postiže rezultate, zahvaljujući aktivnostima Vlade i većini u Parlamentu. Naglasio je da refome u pravosudnom sistemu sada treba da osiguraju da Crna Gora bude država bez korupcije, dostižući evropski nivo.

Susret premijera Spajića sa predsjednikom Predstavničkog doma Luksemburga Klodom Vislerom

Zvaničan program posjete premijera Spajića Velikom Vojvodstvu Luksemburg organizovan je 29. januara, prijemom u Predstavničkom domu zemlje, od strane predsjednika **Klod Vislera**. Nakon dolaska i upisa u knjigu utisaka, uslijedila je razmjena mišljenja sa članovima Sekretarijata i Odbora za vanjske poslove Predstavničkog doma.

Visler je konstatovao da se diplomatski odnosi, uspostavljeni 2006. godine, razvijaju na stabilnim osnovama i zaključio da sada taj odnos može nazvati prijateljstvom. Dodao je da su međudržavni odnosi osnaženi prošlogodišnjom posjetom predsjednika Milatovića Luksemburgu. Nadalje, **Visler** je naglasio da Luksemburg podržava i pozdravlja napore Crne Gore na njenom evropskom putu, uz naglasak na vladavini prava i borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ukazao je i na prirodnu upućenost malih država na saradnju i razumijevanje, shodno čemu Crna Gora može nastaviti da računa na luksemburšku podršku.

Premijer Spajić se zahvalio na podršci EU integraciji, ukazavši da je to pitanje egzistencijalno za Crnu Goru u smislu ekonomske integracije i dostizanja evropskih vrijednosti, standarda i boljeg kvaliteta života za njene građane. Ukazao je na nove demokratske procese u zemlji, koji su rezultirali postizanjem konsenzusa oko ključnih pitanja za Crnu Goru, važnim za dalje reforme u domenu vladavine prava, koja suštinski važan za razvoj, investicije i progres društva. Naglasio je da Crna Gora trenutno ima političku većinu koja je zaista orijentisana ka reformama neophodnim za njeno pristupanje kao 28. država članica EU.

Zajednički je ukazano na značajno prisustvo crnogorske zajednice u Luksemburgu, koja svojom integrisanošću doprinosi razvoju te zemlje, a ujedno ostaje jako ponosna na

crnogorske korijene. Premijer je prenio našu želju da stvaramo čvršće i dublje veze između dvije zemlje i dva naroda, kroz kulturno povezivanje i avio-konekcije.

Razgovor premijera Spajića sa članovima Sekretarijata i Odbora za vanjske poslove

U interakciji sa poslanicima, a odgovarajući na pitanje o stavu Crne Gore o mogućim izmjenama ugovora EU, u kontekstu priprema za evropsko proširenje, **Spajić** je istakao da Crna Gora podržava sve reforme EU, sve dok su one od koristi za građane Evrope. U tom kontekstu, pojasnio je da Crna Gora teži da se pridruži velikoj evropskoj porodici, da dijeli iste vrijednosti, kao i da ima pristup jedinstvenom evropskom tržištu.

U odnosu na poslaničko pitanje o ambiciji Crne Gore u EU kontekstu, **Spajić** je upoznao na važnost dobijanja IBAR za poglavlja 23 i 24, koji bi doprinio otključavanju procesa integracija i zatvaranju poglavlja do kraja 2024. godine. Crna Gora je dugo godina u procesu pregovaranja, dok bi ovakav scenario bio bi dobar signal ostalim aspirantima na evropskom putu.

Na interesovanje poslanika o napretku Crne Gore u oblasti životne sredine i održivog razvoja, Spajić je pojasnio da je naša država još 1991, usvajanjem Deklaracije, postala prva ekološka država u svijetu, i u svoj Ustav uvrstila zaštitu životne sredine. Ukazao je da Ustav obavezuje zemlju da vodi računa o životnoj sredini. Premijer je, takođe, ukazao na aktivnosti u pravcu dekarbonizacije zemlje i ulaganja u obnovljive izvore energije.

Na završno pitanje predsjednika Vislera, šta Crna Gora očekuje od Luksemburga, **Spajić** je istakao da je to razumijevanje i nastavak podrške, uključujući ekspertsku, kroz slanje stručnjaka, čime bi se pomoglo snaženju administrativnih kapaciteta.

Nakon što je realizovan tête-à-tête susret sa premijerom Luksemburga **Luk Fridenom**, dvojica premijera su **potpisala Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Crne Gore i Luksemburga**, u prisustvu ministra finansija **Žila Rota**.

Uz čestitke premijeru Spajiću na rezultatima koje bilježi zvanična Podgorica u kratkom periodu, **Friden** je istakao da je lično imao priliku da svjedoči transformaciji i promjenama CG u odnosu na period prije 20 godina. Potom je čestitao premijeru Spajiću na naporima koje ulaže da se zemlja uskladi sa pravnim tekovinama EU, posebno u pogledu vladavine prava. Zatim je ohrabrio dalji razvoj u ovom domenu. U napetom geopolitičkom kontekstu, **Friden** je iskoristio priliku da ukaže na značaj strateškog partnerstva između EU i Zapadnog Balkana.

Premijer Spajić je upoznao luksemburšku stranu i o aktuelnostima u domenu unutrašnje politike, osvrnuvši se na svrhu ubrzanja evropskog puta što je naš primarni vanjskopolitički prioritet, a što podrazumijeva i ekonomsku integraciju. Ukazao je na potrebu privlačenja evropskih partnera u našim investicijama, aludirajući na pozitivne poreske mjere, fiskalnu stabilnost, te potencijal i resurse u turizmu, infrastrukturi, energetici. Premijer je ukazao na konstruktivan odnos Crne Gore u kontekstu regionalne saradnje, ističući da naša zemlja ima priliku da svojim primjerom i uspješnom pričom doprinese stabilnosti regiona, koja je za nas prioritet. Zahvalio je na podršci Luksemburga, uz naša očekivanja da će se ista nastaviti i na ekspertskom nivou, u prilog potrebi države da dodatno ojača svoje administrativne kapacitete.

Friden je istakao da je ulazak Crne Gore u EU strateški cilj koji uživa punu podršku Luksemburga. Prenio je stav da integracija u evropsko tržište nudi jedinstvene mogućnosti i, prije svega perspektive za unapređenje života samih građana.

Ministar finansija **Rot** je ukazao na mogućnosti saradnje u luksemburškim platformama koje promoviše inovativne finansijske ideje, budući da je ova država jedna od vodećih

međunarodnih finansijskih centara u Evropi, te prepoznata kao idealna platforma za pomoć kompanijama, vladama i investitorima da širom svijeta ispune ciljeve održivog razvoja. Razmijenjena su iskustva u pogledu aktivnosti u turizmu, infrastrukturi, energetici, uz konstataciju da je rat u Ukrajini uslovio drastične promjene i prilagođavanja našim zemalja u svrhu energetske i ekonomske stabilnosti.

Zajednički je ocijenjeno da Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ima za cilj da podstakne i eliminiše prepreke za investicije i omogući fluidnije ekonomske odnose između dvije zemlje.

Takođe, obostrano je ukazano na značaj crnogorske dijaspore u Luksemburgu, koja doprinosi da odnosi između dvije zemlje ostanu prijateljski.

Susret premijera Spajića sa crnogorskom dijasporom u Belgiji i Luksemburgu

Predsjednik Vlade Crne Gore Milojko Spajić se, tokom posjete Kraljevini Belgiji i Luksemburgu, sastao u Ambasadi Crne Gore sa predstavnicima udruženja crnogorsko-belgijskog prijateljstva "Montenegro", dok se u Luksemburgu susreo sa predstavnicima asocijacije "Crna Gora-Luksemburg", Zavičajnog kluba Bihor, Bošnjačkog dobrotvornog fonda, KUD Evropa, KIC CG-Luksemburg.

Predstavnici dijaspore istakli su da u Belgiji, odnosno Luksemburgu, predstavljaju Crnu Goru u malom, promovišu matičnu državu, njene ljepote, kulturu, istoriju i potencijale. Istakli su da ostaju posvećeni humanitarnom i kulturnom radu, o čemu svjedoče brojne nagrade i priznanja.

Premijer Spajić je iskazao zadovoljstvo susretom i izrazio veliko poštovanje za njihovu iskrenu privrženost Crnoj Gori i načinu na koji predstavljaju svoju zemlju. Premijer je detaljnije govorio o aktuelnom političkom kontekstu u zemlji i projekcijama za budući period, uz uvjerenje o uspješnom i dinamičnom kretanju ka ostvarenju evropskih ciljeva.

Susret predsjednika Vlade Milojko Spajić sa generalnim sekretarom NATO-a Jensom Stoltenbergom

Tokom zvanične posjete Briselu, predsjednik Vlade Milojko Spajić sastao se sa generalnim sekretarom NATO-a Jensom Stoltenbergom. Ovom prilikom razgovali su o važnim temama za bezbjednost Alijanse, kao i doprinosu koji Crna Gora pruža članstvom u Savezu. S tim u vezi, predsjednik Vlade Spajić je ukazao da je Crna Gora pouzdana članica NATO-a i da je posvećena ispunjavanju strateških vanjsko-političkih ciljeva, te istakao njenu ulogu u razvoju regionalne saradnje, mira i sigurnosti u vremenima brojnih bezbjednosnih prijetnji i izazova. U tom kontekstu, podvukao važnost NATO prisustva na Zapadnom Balkanu kao vida garancije mira i sigurnosti, i podsjetio na značaj posjete generalnog sekretara Skoplju u novembru prošle godine, kao i nedavne posjete NAC-a BiH. Sagovornici su se složili da je jačanje Alijanse važnije nego ikada, i naglasili da kompleksni izazovi, za koje je neophodan kolektivni odgovor, podrazumijevaju i obavezu ravnomjerne podjele tereta. U tom kontekstu predsjednik Vlade Spajić je istakao da će Crna Gora tokom 2024. izvojiti 2,01% BDP-a za odbranu, od čega 35,24% za modernizaciju opreme, kao i da planiramo da nastavimo u pozitivnom smjeru kada je riječ o ovom pitanju. Na tim linijama, predsjednik Vlade je upoznao sagovornika sa odlukom Crne Gore o nastavku pružanja finansijske i praktične podrške Ukrajini. Takođe, sagovornici su izrazili očekivanje da će Švedska uskoro postati punopravna članica NATO. Gs Stoltenberg je pozdravio učešće crnogorskih vojnika u NATO misijama, kao i doprinos u očuvanju bezbjednosti regiona Zapadnog Balkana. Tokom razgovora podvučena je važnost jačanja kapaciteta za suprotsavljanje novim bezbjednosnim izazovima, poput hibridnih prijetnji i sajber napada.

ZNAČAJ POSJETE

Posjeta Predsjednika Vlade Crne Gore Kraljevini Belgiji i Velikom Vojvodstvu Luksemburg uslijedila je kao rezultat intenzivne komunikacije i priprema crnogorske i belgijske, odnosno luksemburške strane. Posjete su obostrano ocijenjene uspješnim i podsticajnom u kontekstu EU puta Crne Gore i snaženja političkog dijaloga i ukupne saradnje. Svi najviši belgijski i luksemburški sagovornici pohvalili su napredak koji je Crna Gora napravila u kratkom roku od formiranja Vlade i ponovili podršku daljim naporima na tom putu. Svim sagovornicima jasno je iskazan stav da je Crna Gora odlučna da sprovodi reforme, kako bi što prije postala članica EU, budući da je integracija egzistencijalna za naš ekonomski i ukupan razvoj. Ponovljena je jasna poruka zvaničnika Belgije i Luksemburga da je Crna Gora pouzdan NATO saveznik i buduća članica EU.

U domenu bilateralnih odnosa, u fokusu razgovora i interesa bilo je snaženje ekonomskih odnosa, saradnje u domenu turizma, te sagledavanje mogućnosti i prilika za saradnju u domenu energetike, te upućen poziv Belgiji i Luksemburgu da njihovi investitori budu što više prisutni u Crnoj Gori, na temelju uspješnih primjera saradnje koje bilježimo.

Posjeta Briselu, odnosno Luksemburgu, nesumnjivo će dati novu vrijednost političkom dijalogu i ukupnim odnosima, dok je u svim razgovorima, obostrano ukazano na značaj naše zajednice u ovim državama, koja predstavlja most i doprinosi bližem povezivanju naših zemalja, kroz dostojno predstavljanje naših kulturnih i sveukupnih vrijednosti